

ΠΩΣ ΑΝΙΧΝΕΥΕΙ Ο ΚΥΩΝ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΤΟΥ.

Οι κύωνες ἔχουσιν ὡς γνωστὸν ἐκτάκτως ἀνεπτυγμένην τὴν δυνάμιν τοῦ ἀνευρίσκειν τὸν κύριόν των· ἢ ἄλλο τι ἐνδιαφέρον· αὐτοὺς πρόσωπον διὰ τῆς ἰχνηλασίας, οὐδεμία δὲ ἀμφιβολία ὑπάρχει, ὅτι εἰς τοῦτο ὁδηγεῖ αὐτοὺς ἡ αἰσθησις τῆς ὀσφρήσεως. Ἀλλὰ τί ὀσφραίνεται ὁ ἰχνηλάτης κύων, καὶ πῶς ἀναγνωρίζει διὰ τῆς ὀσφρήσεως τὰ ἰχνη τοῦ κυρίου του; Ἀντιλαμβάνεται δηλαδὴ τῆς ὀσμῆς, ἣν ὀλοκλήρως τὸ σῶμα καὶ τὰ ἐνδύματα τοῦ κυρίου του ἀφήκων ἐν τῇ διαβάσει αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἢ ὀσφραίνεται μόνον τοὺς πόδας ἢ τὰ ὑπόδηματά αὐτοῦ;

Πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος τοῦτου ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Romanes ἐνδιαφέροντα πειράματα, ἅτινα ἐνταῦθα ἀνακοινούμεν ἐν περιλήψει. Τὸ ζῶον, ἐφ' οὗ ἐγένοντο τὰ πειράματα ταῦτα, ἦτο μία κυνηγετικὴ κύων, ἥτις ἐπὶ πολλὰ ἔτη συνώδευε τὸν κύριόν της εἰς τὸ κυνήγιον, καὶ οὐδέποτε παρέλειπεν, ὡσάκις παρουσιάζετο εὐκαιρία, ν' ἀκολουθῆ αὐτὸν ἢ τὰ ἰχνη του. Ἡ κύων αὕτη καθ' ὅλα τὰ γενόμενα πειράματα ἤγετο πρότερον, κατὰ τὴν φορᾶν τοῦ ἀνέμου, εἰς προσυμφωνημένον τι μέρος, τὸ ὁποῖον ἐνταῦθα ὀνομάζομεν Α, ὃ δὲ ἐκτελῶν τὸ πείραμα ἐφροντίζε πάντοτε νὰ πηγαίῃ κατὰ τὴν φορᾶν τοῦ ἀνέμου, ἵνα ὁ κύων μόνον ἐκ τῆς ὀσμῆς τῶν ἰχνῶν του δυνηθῆ νὰ τὸν ἀνακαλύπτῃ. Τὰ πειράματα δὲ ἐγένοντο ὡς ἑξῆς: 1) ὁ κύριος τοῦ κυνὸς ἀπομακρύνεται ἀπὸ τοῦ τόπου Α κατὰ ἓν περίπου μίλιον, φορῶν τὰ συνήθη φορέματα τοῦ κυνηγίου. Ὅτε δὲ ὁ κύων ἤχη εἰς τὸ μέρος Α, ἠκολούθησεν ἀμέσως τὰ ἰχνη τοῦ κυρίου του καὶ τὸν ἀνεῦρεν ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν τῆς ὥρας. 2) Ἄλλος τις ξένος ἀναχωρεῖ ἐκ τοῦ Α, ὡς ἀνωτέρω, ἀλλ' ὁ κύων οὐδὲν φροντίζει ν' ἀκολουθῆσιν, τὰ ἰχνη του. 3) Ὁ κύων εἰσάγεται εἰς τὸ δωμάτιον, ἐνθα εὐρίσκονται τὰ κυνηγετικὰ ὄπλα, καὶ βλέπει τὸν κύριόν του ἐτοιμαζόμενον διὰ τὸ κυνήγιον. Κατόπιν ὁ κύριος κρύπτεται, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐξέρχεται ὁ ἀγριμοφύλαξ του καὶ ἀπομακρύνεται μέχρι ἰκανῆς ἀποστάσεως. Εἶτα ἀπολύεται ὁ κύων καὶ ἀκολουθεῖ κατ' ἀρχὰς τὰ ἰχνη τοῦ ἀγριμοφύλακος, μετὰ τινὰ ὅμως βήματα σταματᾷ, αἰσθάνεται ὅτι ὁ κύριός του δὲν ἐξῆλθεν ἰοῦ μετὸν ἀγριμοφύλακα, καὶ δὲν ἐξακολουθεῖ πλέον τὴν ἰχνηλασίαν. 4) Δώδεκα ἄνθρωποι, προπορευομένου τοῦ κυρίου, ἀναχωροῦσιν, ἀπὸ τινος σημείου Α ἀκολουθοῦντες ἀλλήλους οὕτως, ὥστε ἕκαστος νὰ πάτῃ ἐπὶ τὰ ἰχνη τοῦ ἀμέσως προπορευομένου. Εἰς ἀπόστασιν διακοσίων βημάτων ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἀναχωρήσεως διαίρεται αἰρῆς ἢ ὅλη αὕτη παρτάξις εἰς δύο μέρη, οὕτως ὥστε πέντε ἄνδρες τρέπονται πρὸς τὰ δεξιὰ ἀκολουθοῦντες τὸν κύριον τοῦ κυνὸς, οἱ δὲ λοιποὶ ἕξ πρὸς τὰ ἀριστερά, προπορευομένου τοῦ ἀγριμοφύλακος, τὸν ὁποῖον ὁ κύων γνωρίζει καλῶς. Τοιοῦτοτρόπως τὰ ἰχνη τοῦ κυρίου ἐπαυθύντο κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπὸ ἑνδεκά, εἶτα δὲ ὑπὸ πέντε ἄλλων ἀνδρῶν. Ὁ κύων, ἀπολυθεὶς ἐκ τοῦ σημείου Α, ἠκολούθησε τὰ κοινὰ ἰχνη τῶν δώδεκα ἀνδρῶν μετὰ μεγάλης ταχύτητος καὶ προδύρησε πέραν τοῦ σημείου, καθ' ὃ ἐχωρίσθησαν, αἰρῆς ὅμως ἐσταμάτησε, καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὸ σημεῖον τοῦ χωρισμοῦ ἠκολούθησεν ἀνευ περαιτέρω διαταγῶν τὴν πρὸς τὰ δεξιὰ διεύθυνσιν, καθ' ἣν εἶχε τραπῆ ὁ κύριός του μετὰ τῶν πέντε ἄλλων. 5) Ξένος τις παρεκλήθη νὰ φορέσῃ τὰ ὑποδήματα τοῦ κυρίου Romanes καὶ ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ τινος σημείου Α μέχρι ὀρισμένης τινὸς ἀποστάσεως. Ὁ κύων, ἀρχεὶς μετὰ ταῦτα εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως, ἠκολούθησε τὰ ἰχνη τοῦ ξένου ἀπαράλλακτα ὅπως ἠκολούθει ἄλλοτε τὰ τοῦ κυρίου του. 6) Ἀντιστρόφως, ὁ κύριος τοῦ κυνὸς (ὁ Romanes) ἐφόρεσε τὰ ὑποδήματα τοῦ ξένου καὶ ἀνεχώρησεν, ὡς ἀνωτέρω· ἀλλ' ὁ κύων δὲν

ἠκολούθησε τὰ ἰχνη του. 7) Ὁ ξένος διήνυσε γυμνόπους μικρὸν τι διάστημα· ὁ κύων δὲν ἠκολούθησε τὰ ἰχνη του. 8) Αὐτὸς ὁ κύριος τοῦ κυνὸς διήνυσε μικρὸν τι διάστημα ἀνευ υποδημάτων· ὁ κύων ἠκολούθησε μὲν τὰ ἰχνη του, ὅχι ὅμως ὡς συνήθως, ἀλλὰ μετὰ πολλῶν διαταγῶν καὶ βράδεως, ὡς ἂν εἰ ἀμφεβαλλε περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ δρόμου του. 9) Ὁ Romanes διήνυσε διάστημα τι φορῶν ἰχνηλατικὴν καυνοῦργῃ ὑποδήματα, τὰ ὁποῖα οὐδέποτε πρότερον εἶχε φορέσῃ· ὁ κύων οὐδαμῶς ἠκολούθησε τὰ ἰχνη του. 10) Ὁ κύριος διήνυσε διάστημα τι, φορῶν τὰ συνήθη του ὑποδήματα, τῶν ὁποίων ὅμως τὰ πέλματα καὶ τὰ πλάγια εἶχεν ὑποστρώσῃ μετὰ παχῆ τι στρώμα χαρτοῦ. Ὁ κύων δὲν φροντίζει ν' ἀκολουθῆσιν τὰ ἰχνη, μέχρις οὗ ἤχη εἰς τὸ μέρος, ἐνθα εἶχεν ἀποσπασθῆ ἀπὸ τῶν ὑποδημάτων τοῦ κυρίου του τὸ χαρτίνον ὑποστρώμα· ἐντεῦθεν ἤρχισε νὰ ἰχνηλατῆ μετὰ τῆς συνήθους προθυμίας. 11) Ὁ κύριος διανύει διάστημα τι, φορῶν μόνον κάλτσας, κατ' ἀρχὰς νέας, ἔπειτα δὲ φορεμένας. Ὁ κύων δὲν ἀκολουθεῖ τὰ ἰχνη του. 12) Ὁ κύριος διανύει μικρὸν τι διάστημα, φορῶν τὰ συνήθη, παλαιὰ του ὑποδήματα, εἶτα δὲ μετὰ πενήκοντα βήματα ἐκβάλλει τὰ ὑποδήματά του καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον του φορῶν μόνον τὰς κάλτσας, μετὰ δὲ τριακόσια βήματα ἀφαιρεῖ καὶ τὰύτας ἀπὸ τῶν ποδῶν του καὶ πορεύεται γυμνόπους ἑκατὸν εἰσὶ βήματα. Ὁ κύων ἀκολουθεῖ τὰ ἰχνη του καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν 450 βημάτων, χωρὶς νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ταχύτητά του. 13) Ὁ κύριος ἀκολουθεῖ ἀμαζῶν, ἐν ἣ εὐρίσκεται ξένος τις ἐντελῶς ἄγνωστος εἰς τὸν κύνα· μετὰ 50 βήματα ἐπιβαίνει τῆς ἀμάξης ὁ κύριος καὶ καταβαίνει ὁ ξένος, ὅστις ἤδη ἐξακολουθεῖ τὴν πορείαν τοῦ πρώτου ἐπὶ διακόσια βήματα. Ὁ κύων ἀνευρίσκει τὸν κύριόν του, διανύσας ὅλον τὸ διάστημα τῶν 250 βημάτων μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐξ ὀλίγων ἐτι περαιτέρω πειραμάτων ἐγένετο καταφανές, ὅτι ὁ κύων ἀκολουθεῖ τὴν ὀσμὴν τῶν ὑποδημάτων, καὶ ὄχι ὅλου τοῦ σώματος τοῦ κυρίου του· τοῦθ' ὅπερ ἄλλως εἰς εἴνε φυσικὸν καὶ ἐνόητον· διότι μόνον τὰ ὑποδήματα ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἐδάφους, ὃ δὲ κύων ἀντιλαμβάνεται τῆς ὀσμῆς ἣν αὐτὰ καταλείπουσιν. Εἶνε δὲ τῶν ὄντων θαυμαστὴ ἡ ὀξύτης καὶ λεπτότης τῆς ὀσφρήσεως τοῦ κυνὸς, ὅστις ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω πειραμάτων δύναται ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἰδιόζουσαν ὀσμὴν τῶν ὑποδημάτων τοῦ κυρίου του καὶ νὰ διακρίνῃ αὐτὴν ἀπὸ τοσοῦτων ἄλλων ὁμοίων ὀσμῶν, ὀσφραίνόμενος τὰ ἰχνη τοῦ κυρίου του, ἅτινα ἐπατηθῆσαν ἀμέσως καὶ ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ ἑνδεκά ἄλλων ἀνθρώπων. Ὡσαύτως ἐπὶ ἐνὸς ἀγροῦ, τὸν ὁποῖον τεσσαράκοντα ἐργάται σκάπτουσι καὶ καταπατοῦσιν ὅλην τὴν ἡμέραν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ὁ κύων δύναται νὰ ὀσφρανθῆ καὶ ἀναγνωρίσῃ τὰ ἰχνη τοῦ κυρίου του. Ἄλλ' ἡ θαυμασία αὕτη λεπτότης τῆς ὀσφρήσεως τοῦ κυνὸς δὲν εἶναι δι' ὅλας τὰς ὀσμάς ἢ αὐτῆ. Ἄν λόγου χάριν ὑπὸ τὴν ῥίνα τοῦ κυνὸς θέσωμεν φιάλην θειικοῦ αἰθέρος ἢ ὕδατος τῆς Κολωνίας, βλέπομεν μὲν εὐκρινῶς ὅτι ὁ κύων εὐρίσκει τὴν ὀσμὴν ταύτην εἰς ἄκρον δυσάρεστον, ὅταν ὅμως ἡ ὀσμὴ τῶν ὕλων τούτων πληροῖ ὅλην τὴν ἀτμοσφαιραν τοῦ δωματίου δι' ἡμᾶς, ὁ κύων μένει ἐντελῶς ἀδιάφορος καὶ ἀπαθής, ἴσως δὲ αἰσθάνεται τὴν ὀσμὴν ταύτην ἀσυγκρίτως ἀσθενέστερον ἢ ὁ ἄνθρωπος. Ὡστε ἡ ἐκτάκτως μεγάλη ὑπεροχὴ τῶν κυνῶν κατὰ τὴν λεπτότητα τῆς ὀσφρήσεως περιορίζεται, ὡς φαίνεται, μόνον εἰς ἐκείνας τὰς ὀσμάς, αἵτινες ἀναποκρίνονται πρὸς τὴν ἐμφυτον καὶ ἀρχικὴν ἀγριότητά αὐτοῦ, ὡς ἀρπакτικός ζῶον, τοιαύτη δὲ ὀσμὴ εἶνε καὶ ἡ τοῦ δερμάτος.

κ. Ν. Σ. εἰς Raugosu (Ἰνδοίαν). Ἡ λίαν κομψὴ ἐπιστολή σας ἐλήφθη καὶ σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — κ. Γ. Θ. εἰς Ἀταπάρ. Ἀπεστάλησαν. — κ. Κ. Κ. εἰς Καβακλή. Ἡ τελευταία σας ἐλήφθη καὶ αἶμα τῆ εὐκαιρία θὰ τελεωθῆσιν. — κ. Δ. Ε. Μ. εἰς Ἰεροσόλυμα. Ἐνεγράψαμεν.

Ἐκδότης Π. Δ. ΖΥΓΟΥΡΗΣ — Ἐκ τοῦ τυπογραφείου καὶ τοῦ στοιχειομητρίου διὰ τὰς ἀνατολικὰς γλώσσας Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λεϊψία.
Χάρτης ἐκ τῆς Neue Papiermanufaktur ἐν Στρασβούργῳ.